

Crown-Indigenous Relations
and Northern Affairs Canada

Relations Couronne-Autochtones
et Affaires du Nord Canada

Sabina Kulu Havigalingnilu/B2Kulu Nunavut'ip Hanningayuq Kuugaa Havaangit Ikummadjutiqarvik Tukhiutingit

Sabina Tsambatthoghe tsamba/B2Tsambatthoghe Nunavut Back Des Lak'e ɔɖɖɔna kɔn dɔɔye ha ɔerɨhtl'is

Nunavut Avatiliriryuat Naalaktakhainit Kitunuliqaat
Kavamatuqait-Nunaqaaqqaahimaliqidjutinut Ukiuqtaqtumilu
Kavamaliqidjutainnit Kanata Iqaluktuuttiaq, lidjirurvia 27-29,
2024

Nunavut Nɨh k'e ɔasɨ hodoghelnɨ bel ɔedɨrɨ ghɔɔ nayatɨ ha
nɔne hoɔa Yutthɨ chu Denededɨne hel ɔasɨ k'enadé ha
k'odlé Cambridge Bay nodhɨ ha, February 27-29, hulta
2024

Canada

Inikhaat Nunavut Hulaqutit Ihivriuqtit Katimayiit naunaiyautait

- **Munaqhiyuq Minista:** Piqaqtuq ihumaliurnikkut-munaridjutit ataani Nunavunmi Nunataarutaanut Angirutaa uvvalu Nunavunmi Upalungaiyaqnikkut uvvalu *Havaatigut Ihivriurnikkut Maligaq*
- **Ikayuqti:** Tunihimaaqtun ayuittiarikhimayunik uqaudjiukharnik
- **Munaqtiuyuq:** Auladjutikhangit Kuin Nunaanik, ihivriuqtukharnik atuqtakharniglu kivgaqtuiyikhanik atuqtakharniglu anirutiqagtunik havaakhangit
- **Havaakhaq Tutqikhaiyaangat:** taamna munariyukhaq Minista naunaiyaiyukhaq havaanganik tutqikhaiyaangat Nunaqaqqaqhimayunik katimayiingit upautiyukhat ihumaliuqtinnanik talvani Nunavut'ip Hanningayuq Kuugaa Havaangit Ikummadjutiqarvik Tukhiutingit

Ku Nunavut Nih k'e ʔasi k'enats'edé ha k'oldé ʔediri daneʔih ha

- **T'ą K'oldher betl'esı nı́t'ą:** Horelyu t'a ʔasi hołe hası betl'esı nodhi sı ʔediri Nunavut Limarshi chu *Hotena neṇe k'eyaghe ʔasi K'enats'ede honet'j hadé*
- **T'ą ʔasi heltsı horeʔih:** Yatı t'a ʔasi gha sı dene xa nı́ylé
- **T'ą K'oldé betl'esé ʔasi hołé:** K'oldhere Nedhe ha nih ts'ḗn k'oldher, ʔasi nelʔih chu t'a ʔasi nailna hoʔası beyatie ʔa hoʔa
- **Dene Hal yałtı hoʔa:** T'ą K'olderé Nedhé sı betl'esı nı́t'ą sı dene hel ʔediri gha yałtı hoʔa t'oh ʔediri naidá ts'ḗn tth'ú Back desé ʔidjna kṇ hołe nı́t'a yatı bası

Katimadjutit uvvalu Nunavunmi Avatilirinirmut Katimayiit havauhiit

- Kavamatkut Kanatami ihariagiyaat hapkununga Nunavunmi Avatilirinirmut Katimayiit ihivriurutait havauhiit ikayuutikhat havakhimalugit havaangit uqautigiyaangani
- Nunavunmi Avatilirinirmut Katimayiit havauhiit tunihyut Nunaqaqqaagtunut katimayiit piyakhanik uqautigilugit ihumaaluutitik havaakhamut, ilaulyut hulaqutit Pilaarutainut
- Kanatap Kavamaryuanga atadjutigivaktait tikkuqaqtauhimayut Inuit timiqutiit, Nunaqaqqaaqhimayuni katimayiit, ukuallu Nunavut Kavamanga qaangiraangata Nunavut Avatilirinirmut Katimayiit unniudjutait pitquidjuttaillu tuniyauhimayut
- Ilaulyuq Manikhaakhaq pipkaraulyuq ikayuriangani tukiqattiaqtumik ilaulyaangani

Dene hel hotthé yatı hoʔa ʔedırı Nunavut Nıh k'e ʔası k'enats'edé t'at'u ʔası k'enadé gharé

- T'a K'oldé sı ʔedırı t'at'u nayatı ha k'l dene ts'enı ha t'at'u hotthe dene hel yatı ts'en tth'ú
- T'a dene Nunavut Nıh bası ʔası k'enadé hel delth'ı t'a ʔası dałtı sı Dene hel hotthé ʔası gha yałtı hoʔa ʔesoradı hodorelɔh de t'anodı gha, ku t'axa hots'ı Nakoreldé bet'a ʔedı haja de há
- Canada Nane hoʔa K'oldé dene ʔela nıle Hotena chu honezı dene hel, Nunavut ha K'oldé ʔedırı yatı holı t'a Nunavut Nıh k'e ʔası k'enats'edı yatı gharé t'oho beredı t'aghe de
- Dene bel nayatı horelɔh de tsamba tth'ı ba theʔa ʔelth'ı bel nodı ha

Ayuittaminik tuniyauyuq hapkunani:

- Avatiliqutit aktunganit naunaiyarningit pipkaraangat nakuuniqpaillu piqutit naunaiyarningit
- Nunap qaangani imap uvvalu nunap imap qanurinnia uvvalu aktilaangit
- Tariumi imap qanurinningiit hulaqutiyut hulidjutinut nunamut
- Nunap qiqumaninga
- Nauttiavaluit
- Iqqakkuunik munariniq
- Kavamatuqait nuna halumailrut
- Nunaqaqqaaqhimayut uqaqatigiingniq hiniktarvikhangalu

Denets'edı hadé ʔedırı ląt'e ha hılı sı:

- Nıh k'e ʔası honet'ı de t'a hołé sı hotie t'a ʔası hıłı sı bet'oredhı sı hotie hołe ha
- Tu nıh k'e chu nıyaghe hılı t'a't'e chu t'anełt'e hılı sı k'oją hoʔą
- Tu chogh ye tu hılı sı tth'ı k'oją hoʔą ʔedırı ʔası hok'ets'edé t'a
- Nılu t'a hılı sı
- T'a chai ʔeyer hılı
- ʔası ch'ele ʔaldel hoghedı
- Nıh k'e ʔası bek'e nılyé
- Denededıle he hotthe yatı chu bel ʔası hołé ʔeyı t'a

Naittumik ilaunirmik uumani ihumaliuffaarnikkut havaarutimit

- Nunavunmi Avatilirinirmut Katimayiit katimadjutait
  - Katimaqatauvlutik Nunallaani Naunaiqhittiarutikhanik Katimavikhat talvuuna Qiqaijaluarvia 15-17 Imaruqtirvia 12, 2023
  - Ilaugatauvlutik Qaritaujaliqinikkut Katimanikkut, Nunallaani Katimanirmut, Hivuagut-Katimaliqtinngit Katimanirmi talvani Tattiarnaqtuq 3-5, 2023
- Ihivriurninga Kingulliqaanga Avatinga pilaqutingit Uqaqtakhangit Ilaliutininga
  - Tunihyuq atauhirmik Naunaitkutikhanik Tukhiunirmik imaalu 10 Ayurnaqpiaqtumik Qimilruqtangit Uqaqtait
- Malrungnik katimadjutikharnik Sabina/B2Kulumi Apitilirvik 5mi 28milu, 2023mi

Ku t'a hotthe dene t'aradí sɪ ʔedırı bası ʔeja det'ıs

- Nunavut Nih ʔası hodoghełı hotthe bel yaghıı ʔedırı sɪ
  - Dene hel ʔası gha yaghıı ʔedırı sa k'e May 15-17 chu June 12 hulta, 2023
  - ʔeyer honare ʔası gha yaghıı, Dene ʔeyer naradé bel, Nayatı nedhé ts'ən tth'u October 3-5 hulta huk'é, 2023
- Ku t'anade yatı holte Nih bası t'a hok'enats'edé yatı begharət'a hel
  - ʔılaghe yatı dalya ʔası hozeké ha chu 10 Yatı ʔeyı bası dalya nı Technical Review Comments
- Nake dene hel nayatı nih ʔedırı bałt'u bel Sabina/B2Gold lak'e hel September 5 chu 28 k'e, 2023

Qaffiuningit Nutaanguniqhanik Ihivriurninganik Uqautit

#1: Nunaliqutit Pitquhiit Hivuuranarningit – Nunap Hayungniagut Hulinit

- Pitquyauyuq taamna Sabina/B2Kulu ihuaqharlugit titiraqhimayut ihuaqtumik naunaiyagiangani naunaiyautitik ihuaqhaqtauhimayut Havaakhat Pivallianikkut Nunat

Qanurinninga: Ihuaqhaqtauyuq

#2: Hulaqutit Anurimit uvvalu Hiqinikkut Auladjutit Tunngaviit nunap qiqumaningani

- Kangiqhidjutit apiriyauhimayut hapkunannga Sabina/B2Kulumit hulaqutauniaqtut anurikkut uvvalu hiqinirmit tunngavikhanik qiqumaniitigut uvvalu ihuaqhainikkut uvvalu munaridjutikkut aktilaangit

Qanurinninga: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

T'a yatı ʔedırı hobası nałtsı dųhų bel t'ahuʔa

#1: Nıh k'e ʔası hoghedı – Nıyaghe ʔası hoghedı

- Ku ʔedırı dohodı nı ʔeją lak'e Sabina/B2Gold nahıye beyatı ʔedų ts'ęn haiyile hoʔa ʔeltth'ı ts'ęn nıyaghe t'a hoghedı sı t'ok'e Lak'e Nare t'ahų'e walı sı ha

T'ahuʔa dųhų: Selya

#2: T'odhe chogh dałyé chu satł'ule ha ʔası dałyé bet'a nılu k'e dłahúne ha

- ʔeyı bası yatı hozelıh nı ʔedırı lak'e Sabina/B2Gold bets'ı nıh k'e ʔeyı t'odhe chogh chu ʔası dałyé hobası nıh k'e bet'a dłohúne ha chu t'at'u bohedı dałı ha

T'ahuʔa dųhų: Selya hel yetı sı ha yatı holı

Qaffiuningit Nutaanguniqhanik Ihivriurninganik Uqautit

#3: Nunap qiqumaninganic Qayangnaqtuniglu Nunanik Munarininganik Munarininganiglu Pigiarutit Qanurinninginiglu

- Pitquyauyuq taapkua Maliktakhangit
Atuqtakhangillu 12 unalu 13 Havauhikhamut
Naunaitkutaq 007 nutaannguqtiqtauyukhaq
ilaliutiyaami munaridjutikhanut
auladjutikhanut aulapkaidjutikhanik

Qanurinninga: Ihuaqhaqtauyuuq

#4: Halumayut Imaq Avataita

- Pitquyauyuq sabina/B2Kulu tunihyuuq
nunauiyamik naunaiyariangani nayugakhaa
pingahut imakkut avatiit uvvalu
nutaannguqtirlugit munaridjutikkut
upalungaiyautit

Qanurinnia: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

T'a yatı ʔedırı hobası nałtsı dųhų bel t'ahuʔa

#3: Nqlu chu Nıh k'e ʔası hoghedı hoʔa chu t'at'u boghedı yatı holı chu t'at'u holé hoʔa

- Ku ʔedırı yatı holı k'e t'at'u holé chu
begharé holé ʔedırı #12 hulta chu #13
ʔedırı Lak'e ʔerıhtı'ıs holı No. 007
beʔanaret'a nadı ʔedırı t'at'u ʔası ghetı'el
hobası

T'ahuʔa dųhų: Selya

#4: ʔeyer honare Tu hoghedı

- Ku ʔedırı yatı dohodı ʔejı lak'e
Sabina/B2Gold benaré t'ok'e t'a taghe tu
dıı ı ʔa ʔetı'ıs t'ok'e bek'e nanıʔa ı t'at'u
boghedı hobası

T'ahuʔa dųhų: Selya ʔedırı yatı hel

Qaffiuningit Nutaanguniqhanik Ihivriurninganik Uqautit

#5: Nunap Imangit – Naunaitkutikhangit Imarmiuttanik Umikhimahimaaqtunik Utiqtiffaariananik Upalungairutikharnik

- Pitquyauyuq taamna Sabina/B2Kulu
tutqikharlugu atugakhaq haffumunga Iluiliq
Qurluangit auladjutait uvvalu
nutaanguqtirlugu Tadjakaffuk
Umikhimanikkut uvvalu Utiffaarnikkut
Upalungaiyautit

Qanurinninga: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

#6: Nunap Imangit – Naunaiyainiq Mikhiyuumirnirmut Qanuriliurutingit Havagvingmi Imanganik Munariniq unalu Munaqhainirnut Ihumaliurut

- Pitquyauyuq taamna Sabina/B2Kulu
tunihiyuq Nayugaanik Imakkut Munaridjutinik
uvvalu Munaridjutikkut Upalungaiyautinik
ihivriuriangani

Qanurinninga: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

T'a yatı ʔedırı hobası nałtsı dųhų bel t'ahuʔa

#5: Tu hobası – T'ok'e tu hųlı sı T'oho ʔelotsele bedarętı chu Nıh Senahulye Nųıdher t'a hołe ha

- Ku ʔedırı dohodı t'ok'e lak'e Sabina/B2Gold
nare t'ats'ęn ʔedırı Queen Maud tu helı sı
chu t'a yatı godhę ʔeyer honare ʔelotsele
bedarętı chu Nıh Senahulye t'a hołe ha

T'ahuʔa dųhų: Senalya ʔedırı yatı hel

#6: Tu hųlı – T'a ʔası hoghedı T'at'u boghedı hobası lak'e nare tu hoghedı chu t'at'u beghalada ha

- Ku ʔedırı dohodı ʔeją lak'e Sabina/B2Gold
honaré hoʔą k'e t'at'u ʔeyer lak'e nare Tu
hoghedı chu t'at'u beghalada ʔeyı yatı net'ı
ha

T'ahuʔa dųhų: Senalya ʔedırı yatı hel

Qaffiuningit Nutaanguniqhanik Ihivriurninganik Uqautit

#7: Nauttiavaluit – Nauhimayut Huradjallu Annguhiqiyit Ihumaaluutigiyayut

- Kangiqhidjutit apiriyauhimayut hapkunangga Sabina/B2Kulu nauhimayut uvvalu huradjat tammaqtailinikkut ihumaaluutit iluani tupiqarnikkut anurikkut auladjutit nayugait uvvalu nutaat piyaarnikkut apqutit, uvvalu ihivriugutait qanuq nauviniit hulaqutiginiaqtaat Havaakhamit

Qanurinninga: Ihuaqhaqtauyuq

#8: Nauttiavaluit – Nauttiavaluit Munariningagut Upalungaiyaut

- Pitquyauyuq taapkua Sabina/B2Kulu nutaannguqtirlugu una 2020 Nauttiavaluit Munaqhinnikkut Upalungaiyautit ilaulugit ukua Hanningayuq Kuugaa Havaangit Ikummadjutiqarvik Tukhiutingit

Qanurinninga: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

T'a yatı ʔedırı hobası nałtsı dųhų bel t'ahuʔa

#7: T'achai t'a hılı – ʔeyer honaré T'achai chu t'a hılı sı hotie boghoedı hoʔa

- T'a yatı kozelʔh ʔedırı lak'e Sabina/B2Gold honaré t'a tachai chu ʔası hılı sı boghedı hoʔa sı ʔedırı yatı holı sı todhe chogh dalyé ts'én tth'u ʔeyer ts'én tulu hega bası, chu t'a honet'ı sı bası t'at'u t'achai ʔeyı Lak'e t'a ʔedı hané ghonı

T'ahuʔa dųhų: Senalya

#8: T'achai – T'achai Hoghedı gha yatı Holı ʔedırı k'ı

- T'a yatı kozelʔh ʔedırı lak'e Sabina/B2Gold honaré yatı godhe heltsı hoʔa 2020 holı nıı T'achai hoghedı bası ʔejı lak'e Back des ʔıdına Kqn k'e hołé hobası

T'ahuʔa dųhų: Senalya ʔedırı yatı hel

Qaffiuningit Nutaanguniqhanik Ihivriurninganik Uqautit

#9: Iqqakkuut – Uqhuryualiqiyit Halumaiqtittiyut Imanganit Inuit Hulidjuhiagut

- Pitquyauyuq Sabina/B2Kulu ilitarilugit munarininga ihuaqhaininnganigluuniit upalungaiyaqhimayuq taimaa halumailrungit halumailruqarumi uumunnga uqhuryualiqiyiitkut imarmit pauwaqtuutiuyuq umiktilugu unalu piffaarninga nunanga halummaqtiriniq

Qanurinninga: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

#10: Iqqakuut – Tuqhuryuarnut Himigvia

- Pitquyauyuq taamna Sabina/B2Kulu nutaanguqtirlugu una Iqqakuurvik uvvalu Iqqakuunik Munaridjutikkut Upalungaiyautit ilaulugit aviktuqhimayut uvvalu kanatami atugakhat hapkununga iqqakuurnikkut

Qanurinninga: Ihuaqhiyauyuq
havaarumayamingnit

T'a yatı ʔedırı hobası nałtsı dųhų bel t'ahuʔa

#9: ʔası ʔaldel hoghedı – Tles hu ʔeyı lał'e ʔası boghedı

- T'a yatı kozelıh ʔedırı lak'e Sabina/B2Gold honaré ʔedırı hulʔa hoʔa t'at'u boghedı hobası chu t'at'u senayılé ha due nodher de t'a tles hu kqt'e ʔası t'a t'oho lak'e bedretʔa chu nıh senahulyé ʔeyer honaré

T'ahuʔa dųhų: Senalya ʔedırı yatı hel

#10: ʔası ʔaldel hoghed – Asbestos

- T'a yatı kozelıh ʔedırı lak'e Sabina/B2Gold honaré yatı godhé hełtsı hoʔa t'ok'e ʔası ʔaldel Boghedı ha yunadhe ʔeyer territorial chu federal nʔe hoʔa yatı ta asbestos hoghedı ha

T'ahuʔa dųhų: Senalya ʔedırı yatı hel

Iniqtirutingit

- Kavamatkut-Nunaqaqqaaqtut Havaqatigiit uvvalu Ukiuqtaqtumi Kavamaliqjutait Kanatami naunaiyaiyut ihumaaluutit uvvalu Sabina/B2Kulu tunihiyut apiqhuutinik uvvalu/uvvaluuniit havakhutik uqautigiyaangani ihumaaluutit
- Sabina/B2Kulu'p kiudjutait uvvalu angirutait ihuaqtumik uqautigiyaait Kavamatuqait-Nunaqaqqaaqhimaliqidjutinut Ukiuqtaqtumilu Kavamaliqidjutainnit Kanata ihumaaluutigiyait hulidjutikhainut hapkua Nunavunmi Avatilirinirmut Katimayit avatiinut ihivriurutit havauhiit

Yatı belaghe ʔeja

- Canada Nane hoʔa Dendedłıne chu Yutthı hoʔa dene hel ʔası dałtsı ʔedıı hulʔası t'a net'ı hoʔa chu ʔeja lak'e Sabina/B2Gold honare ʔedıı horełıh chu/huto t'a yatı sı ʔedıı ts'ən yaıylé hoʔa
- Sabina/B2Gold t'aradı chu yatı thełtsı sı hotie degharé t'ahodı sı ba ʔesq't'ele sı ʔedıı Canada Nane hoʔa Dendedłıne chu Yutthı hoʔa dene hel ʔası dałtsı Nunavut Nıh K'e ʔası hodoghełnı dene bel t'anodhı sı hobası

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭ, Lᑭᑭ, Koana, Quanaqqutit, Marsı chogh, Thank you, Merci

